

Mälardalens högskola
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Sofia Almqvist
08-563 085 64
sofia.almqvist@hsv.se

2010-04-20
Reg.nr 31-593-10

Anmälan mot Mälardalens högskola

Fråga om det har förekommit brister vid examinationen av den verksamhetsförlagda utbildningen inom sjuksköterskeprogrammet.

Anmälan

NN har anmält Mälardalens högskola till Högskoleverket för lärosätets agerande i samband med examinationen av hennes verksamhetsförlagda utbildning (VFU). Hon anför bl.a. följande. Två personer vid högskolan och två handledare på hennes sista praktikplats har behandlat henne fel i samband med hennes praktik. Hon har blivit underkänd på hela praktiken, trots att hon bara gick halva praktiktiden. Examinatorn och hennes handledare träffades utan att hon närvarade och bedömde alltså hennes prestation i hennes frånvaro. Ingen har förklarat för henne varför praktiken avbröts. Hon tror att hon blev underkänd av den enda anledningen att hon inte skulle anmäla praktikplatsen för vanvård. Hon har varit vittne till många fall av vanvård. Man har dock inte tagit hänsyn till detta från högskolans sida eftersom hon har haft en konflikt med examinatorn och en annan lärare.

Utredning

Högskoleverket har hämtat in ett yttrande från Mälardalens högskola, som har anförts i huvudsak följande. NN antogs till sjuksköterskeprogrammet vårterminen 2006 och hon studerade under höstterminen 2009 programmets sjätte termin. Under denna termin läser studenterna bl.a. kursen *Evidensbaserad omvårdnad*, i vilken ingår 4,5 högskolepoäng teoretiska studier och 3 högskolepoäng verksamhetsförlagda studier. VFU:n examineras genom genomförda seminarier och fullgjord verksamhetsförlagd utbildning. Av kursplanen framgår att en student kan underkännas innan kursen eller momentet är avklarat om studenten, av arbetsplatsen där VFU:n bedrivs, bedöms vara uppenbart olämplig för utbildningen. Detsamma gäller om det på något annat sätt för lärosätet framkommer särskilda skäl som utvisar att studierna måste avbrytas. Av samma kursplan framgår att det avseende VFU:n endast ges en omplacering, om det inte finns särskilda skäl.

Lärosätet anför vidare att NNs VFU förlades till ett äldreboende med start den 16 november 2009 och med planerat slutdatum den 3 januari 2010. Den 4 december 2009 kontaktades personal vid högskolan av den ansvariga sjuksköterskan på äldreboendet. Allvarlig kritik framfördes mot NNs agerande under VFU:n. Äldreboendet meddelade högskolan den 9 december 2009 att NN inte längre var välkommen. NN underrättades om det inträffade och gavs tillfälle att bemöta vad som framförts. Dagen därpå inkom från äldreboendet till högskolan ett formulär som vanligtvis används för att kunna bedöma studentens prestation under VFU:n. Detta underlag ligger till grund för studenternas halvtidsbedömning. De ansvariga handledarna på äldreboendet använde sig av underlaget då de uppfattade det som ett relevant underlag för att ge uttryck åt deras synpunkter om NNs studier. Blanketten kompletterades med ett brev. Av underlaget framkom att de inte ansåg sig kunna bedöma NNs VFU och att de tyckte att VFU:n inte fungerat väl av olika skäl. Samma dag kontaktades högskolan av de handledande sjuksköterskorna, som uppgav att de känt sig hotade av NNs make och att de var rädda både för NN och för hennes make. Mot denna bakgrund ägde ett möte rum den 11 december 2009 mellan företrädare för högskolan samt NN och hennes make. Den 5 januari 2010 beslutade examinatorn att underkänna NNs VFU i förtid. Omedelbart därefter startades ett arbete med att ta fram en individuell plan för NNs fortsatta studier inom ramen för sjuksköterskeprogrammet.

Lärosätet anför vidare att det för godkänt på momentet TEN 1 i kursen *Evidensbaserad omvårdnad* krävs att studenten blivit godkänd på VFU:n. Studenternas prestationer under VFU:n bedöms dels genom en halvtidskontroll, dels genom en slutkontroll. Därtill sker en kontinuerlig uppföljning av prestationerna av anordnaren av VFU:n tillsammans med den ansvariga kliniska adjunkten eller kontaktläraren. NN hade tillsammans med företrädare för högskolan och äldreboendet bokat in ett tillfälle för halvtidskontroll. NN fick förhinder, vilket medförde att mötet ställdes in. En ny tid bokades in. Av de skäl som tidigare angivits ägde mötet aldrig rum. Någon halvtidskontroll har därefter över huvud taget inte ägt rum. Handledaren på äldreboendet har i stället kommunicerat med företrädare för högskolan kring NNs situation dels via telefon, dels skriftligt. Att någon halvtidsbedömning inte ägt rum har högskolan flera gånger meddelat NN och hennes make. Detta meddelades t.ex. vid mötet den 11 december 2009. Vid detta möte förklarade högskolan hur examinationen inom kursen går till, att högskolan har möjlighet att underkänna en student på VFU:n i förtid och att studenten, om så sker, i så fall kommer att få en individuell plan. De uppehöll sig länge vid förutsättningarna för underkännandet.

Högskolans bedömning är att det har funnit förutsättningar för att underkänna NN i förtid på VFU:n. Innan beslutet fattades underrättade högskolan NN om allt

som tillförts ärendet. Hon har såväl muntligen som skriftligen beretts tillfälle att yttra sig. Högskolans uppfattning är att underkännandet är väl motiverat. Högskolan har dock i den individuella plan som tagits fram på olika sätt försökt ge NN det stöd som kan behövas för att hon ska ges tillfälle att slutföra sina studier.

Lärosätet har till sitt yttrande fogat bl.a. utbildnings- och kursplaner, beslutet från den 5 januari 2010 om att underkänna NN och den individuella planen för NNs fortsatta studier.

NN har kommit in med en skrivelse till Högskoleverket med anledning av högskolans yttrande. Hon anför i huvudsak att hon känner sig lurad av högskolan och att det är högskolan som bär ansvaret för att hennes studietid har förlängts.

Tillämpliga bestämmelser

Av 6 kap. 15 § första stycket 12 högskoleförordningen (1993:100) framgår att det i kursplanen ska anges om antalet tillfällen för prov och praktik eller motsvarande utbildningsperioder för att bli godkänd är begränsat.

Enligt 6 kap 18 § högskoleförordningen ska, om inte annat är föreskrivet i kursplanen, betyg sättas på en genomgången kurs. Betyget ska bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator).

Av 6 kap. 21 § högskoleförordningen följer att om godkänt resultat på en kurs eller del av en kurs förutsätter att studenten genomgått praktik eller motsvarande utbildning med godkänt resultat, ska antalet praktik- eller motsvarande utbildningsperioder bestämmas till minst två.

Mälardalens högskola har i kursplanen för kursen *Evidensbaserad omvårdnad, 7,5* högskolepoäng, föreskrivit att studenterna ifråga om VFU:n endast ges ett omtentamenstillfälle eller en omplacering, om det inte föreligger särskilda skäl. I kursplanen anges vidare att en student som av arbetsplatsen där VFU:n bedrivs bedöms vara uppenbart olämplig för utbildningen kan underkännas innan kursen eller momentet är avklarat.

Högskoleverkets bedömning

Högskoleverkets uppgift är bl.a. att utöva tillsyn över universitet och högskolor. Syftet med tillsynen är att värna om enskilda individers rättigheter genom att kontrollera att universitet och högskolor följer de lagar och förordningar som gäller för verksamheten. Högskoleverket kan dock inte ändra eller överpröva en högskolas beslut. Högskoleverket kan således inte bedöma NNs prestationer i

samband med VFU:n och kan heller inte ändra eller överpröva högskolas betygsbeslut.

Som huvudregel ska en student få sitt betyg först efter att kursen är avslutad. Lärosätet har i detta fall underkänt NN innan hon hunnit avsluta sin praktik. Högskoleverket har i rapporten *Rättssäkerheten när en högskola avbryter en students praktik* (2007:58 R, s.21) uttalat att för att en examinator ska kunna underkänna en student i förtid, dvs. innan han eller hon har gått igenom hela kursen, måste en regel om detta finnas i kursplanen. Med tanke på att det endast är i undantagsfall som examination ska kunna ske i förtid, bör regeln formuleras så att det framgår att det krävs speciella omständigheter för att examination ska kunna ske innan studenten har genomgått hela kursen.

Högskoleverket konstaterar att lärosätet har haft regler i kursplanen om att lärosätet, under vissa särskilda förutsättningar, kan underkänna en students VFU i förtid. Högskoleverket, som tagit del av lärosätets beslut att underkänna NN, anser att lärosätet också i NNs fall har följt examinationsföreskrifterna i kursplanen. Det har inte heller i övrigt framkommit att högskolan har hanterat ärendet på ett lagstridigt sätt.

Om ett lärosäte vill begränsa det antal tillfällen en student får genomgå en VFU krävs det att lärosätet uttryckligen beslutar om det i kursplanen. Högskoleverket konstaterar att lärosätet har beslutat om detta i kursplanen, där det framgår att antalet tillfällen att genomgå VFU:n är begränsat till två, om det inte föreligger särskilda skäl. Högskoleverket anser mot denna bakgrund att högskolan inte heller i denna del har brutit mot några bestämmelser. Likaså framgår att högskolan har tagit fram en individuell plan där det tydligt framgår vilket stöd som kan erbjudas NN för att hon ska kunna slutföra kursen. Högskoleverket finner därför inte anledning att rikta någon kritik mot högskolan med anledning av NNs anmälan.

Med dessa besked avslutas ärendet.

På Högskoleverkets vägnar

Teresa Edelman
Beslutande verksjurist

Sofia Almqvist
Verksjurist

Kopia till:
NN